

ROZHODNUTIE PRE ZAJTRAŠOK

TVORCOVIA STRIEDAVÝM POHĽADOM
AKCENTOVALI ZÁSADNÝ ROZDIEL
VNÍMANIA JEDNEJ A TEJ ISTEJ
PODSTATY LÚBOSTNÉHO CITU
DVOCH MLADÝCH ĽUDÍ

Univerzitný tvorivý ateliér, predstavujúci platformu Študentského divadla VYDI pri UKF v Nitre prešiel nedávno rekonštrukciou hľadiskového priestoru, čím sa funkčne špecifikoval a nadobudol formu autonómneho divadelného štúdia.

Stalo sa tak vďaka finančnej podpore z projektu Vzdelávanie divadlom, ktorý sa po takmer troch rokoch tvorby inováčných foriem metodík vzdelávania i praktickej výučby, množstva workshopov a monografií na tému historických i súčasných divadelných poetík priblížil k svojmu finále.

Dňa 10. apríla 2019 sa práve na doskách Univerzitného tvorivého ateliéru konala premiéra autorskej inscenácie divadla VYDI pod názvom Rozhodnutie pre zajtrašok s podtitulom a možno len Peter a Lucia, ktorá vznikla na motívy známej novely francúzskeho dramatika Romaina Rollanda. Ako literárna predloha inscenácie napovedá, ide o tematizovanie citového vzťahu dvoch mladých ľudí v prostredí vojny zmietaného Paríža, rozjímanie o vlastnej identite, snaha o definovanie podstaty osobného šťastia z pohľadu aktuálnej doby. Kolektív tvorcov okolo režisérky Lucie Valkovej nezostal pri dobovo nekomunikatívnej dramaturgii Rollandovho príbehu zasadeného do roku 1918, no historickú líniu príbehu aktualizoval kontrastom modernej dvojice Petra a Lucie, ktorých vojnové beznenie sa odohráva vo vnútri ich samých. Tvorcovia inscenácie tak striedavým pohľadom akcentovali zásadný rozdiel vnímania jednej a tej istej podstaty lúboštného citu dvoch mladých ľudí, ich autonómny pohľad na vlastné šťastie, ktorého podstata sa v priebehu niekoľkých desaťročí dokázala posunúť z obzoru „Mý“ k emancipovanému polotovarú „JA“. Interpretátnym kľúčom k autorskej inscenácii Rozhodnutie pre zajtrašok je otvorená bipolarita osiudujúcich časopriestorových línií života dvoch milostných dvojíc. Kým historická línia inscenácie stavala viac-menej na reflexii postáv (vznávanie sa zo vzájomných citov, zamýšľanie sa za Petra nad budúcnosťou uvedo-

mujú si determinujúce okolnosti), v modernom svete naopak dominovali prvky akcie nad dokumentárnym a ilustratívnym (expresívne prejavy v konaní postáv, dynamizovaná dejová línia apod.). Scénografia (Vladena Michalková, Tomáš Špánik) sa skromne pridišľavala osvedčených modelov demonštrovania domáceho prostredia bytu prostredníctvom pohodlného kresla či evokovaného písacieho stola s neodmysliteľným notebookom, pričom jasne definovala teritoriálne vymedzenia pohybu novodobej dvojice postáv a v konečnom dôsledku aj ich povahových črt. Výtvarné riešenie inscenovanej histórie viedlo príbeh

lohoch (či v postave Škriatka v autorskej inscenácii „Rozprávka o Lezii“ alebo v role performeru a pohybovej inscenácii „Prejdi (si) telom“) dokázal demonštrovať flexibilitu svojho hereckého výrazu. Rovnako pozitívne možno hodnotiť jeho premenu v Petra - citlivého, spózbomijemného a onozne užľachtilého mladíka, ktorého život sa drastičky mení pod ťarhou vojnových udalostí a povolania do armády, no najmä „prebudením“ z akéjś žedej preexistencie a márneho hľadania niekoho, kto by mu rozumel a miloval ho. Sretnutím s Luciou (Petra Mackovičová) sa stáva ešte zraniteľnejším, no opätovný lúboštný cit je pre neho vyslobodením z dezilúzií a tým najcennejším duševným bremením. Miestami ezoterický herecký výraz oboch protagonistov vyznieval autenticky v zmysle ostýchavosti a služnosti v civilnom prejave postáv. Tvorivý ateliér sa vďaka krátkym historickým „presibrom“ (aj vďaka podpore dobovej hudby, znejúcej z rádia) preniesol chvíľami na začiatok 20. storočia. Za zmienku stojí aj kompozične jednoduchá a melancholicky ladená inštrumentálna hudba (Marko Salini) v podaní Jany Čerbovej. Klavírny sprievod citlivo vytváral kontinuum jednotlivých obrazov na javisku, podporujúce ideovú naratívnu príbehu. Režijno-dramaturgická koncepcia tvorcov inscenácie vsadila na pomerne agresívnu ostentáciu kontrastu v zámene „vojnových polí“ minulosti a dneška. Kým dobový

z minulosti sa vynárajúci Jungov archetypálny kód animus/anima. Najmä v konfrontačných hereckých etudách mladej dvojice bolo cítiť inklináciu k ikonické stereotypizácii mužsko-ženského konfliktu, ktoré s mladým divákom komunikovalo aj prostredníctvom verbalizovaného napätia. Civilný prejav v herectve M. Ševčíkovej pôsobil blahodárne, nenútené a z hľadiska individuálnych výstupov v reakčnom kontexte nanajvýš autenticky. S postavou modernej Lucie sa stotožnila s primeranou dávkou empatie a v mediách expresívneho výrazu. Jej túžba po harmonizácii vzťahu narážala na partnerovu uzavretosť a neochotu participovať na emocionálnej nadstavbe ich vzťahu. Z dramaturgického zámeru (V. Michalková, T. Špánik) plynie antipatia a vulgárnosť v hereckom prejave F. Čhrenka mala zas v divákovy asociovať nelichotivý trend intolerancie v dnešných vzťahoch. Autorská inscenácia Rozhodnutie pre zajtrašok vyznieva v konečnom dôsledku pesimisticky, nie však bezvýhodiskovo. Režisérka a scenáristka L. Valková sa snažila poukázať na chyby a omyly, za ktoré sa v dnešnom uponáhľanom svete platí trojnásobne. Rovnako však dala do pozornosti ideovú ambivalentnosť „zomierania“ a oboetovania (sa) v prospech neraz iluzívnej siluety vyznívaného šťastia.

Mgr. Ján Moravčík,
absolvent katedry kulturológie FF

naopak abstraktnou líniou vyžadujúce divákovu imagináciu, a to prostredníctvom bieleho plátna, pomyselné deliaceho múry života zaľúbencov od okolitého sveta, upozorňujú pritom na mravnú čistotu postáv.

Režisérka L. Valková vo svojom režijnom debute rozohrala partiu prelínania odlišných predstáv o láske, o živote a istotách v ňom. Lukáš Božik už v predchádzajúcich hereckých po-

kolitách 20. storočia bol živý ľáskou, distingvovanosťou a najmä hĺbkou citu uprostred všadeprítomného krvipreľievania, v obrazoch aktuálnej súčasnosti sa zrkadil chladný pragmatizmus a utilitaristická vypočítavosť v honbe za osobným šťastím, intenzifikované do postavy novodobého Petra (Filip Čhrenko). Jeho priateľka Lucia (Mária Ševčíková) tvorila hodnotový protipól, akoby

Scenár a režia: Lucia Valková
Scénografia, dramaturgia: Vladena Michalková, Tomáš Špánik
Hudba: Marko Salini
Zvuk: Tomáš Špánik
Odborný pedagogický dohľad: Miroslav Ballay
Účinkujú: Petra Mackovičová, Lukáš Božik, Mária Ševčíková, Filip Čhrenko